

تدوین مدل توسعه دیپلماسی شهری با توجه به ظرفیت‌های جهانی‌سازی (نمونه موردی: شهر تهران)

امیر محمد ضرغام‌پور بویراحمدی

دانشجو دکتری شهرسازی، گروه شهرسازی، دانشکده معماری و شهرسازی، واحد قزوین، دانشگاه آزاد اسلامی، قزوین، ایران.

^۱وحید بیگدلی راد^۱

استادیار، گروه شهرسازی، دانشکده معماری و شهرسازی، واحد قزوین، دانشگاه آزاد اسلامی، قزوین، ایران.

محمد رضا خطیبی

استادیار، گروه شهرسازی، دانشکده معماری و شهرسازی، واحد قزوین، دانشگاه آزاد اسلامی، قزوین، ایران
تاریخ دریافت: ۱۳۹۹/۱۱/۷ تاریخ پذیرش: ۱۴۰۰/۵/۱۰

چکیده

جهان در حال نزدیکتر شدن هر چه بیشتر، به واسطه نوآوری‌های عمدۀ در حوزه ارتباطات و تبادل اطلاعات و دسترسی هر چه بیشتر، امکان تبادلات هر چه بیشتر شهرها و کشورها را فراهم آورده است. بر این اساس شهرهای جهان می‌توانند با ایجاد شبکه‌ها، تشکل‌ها و سازمان‌های مستقل امکان بهره‌گیری هر چه بیشتر از دانش و تجربه یکدیگر را به دست بیاورند که این امر از طریق دیپلماسی شهری میسر است. هدف از این پژوهش تدوین مدل دیپلماسی شهری با توجه به ظرفیت‌های جهانی‌سازی در شهر تهران می‌باشد. روش پژوهش کیفی بوده و بعد از تحلیل محتواهای کیفی و کدگذاری با پرسش‌نامه ۸۰ متخصص دانشگاهی و مدیران شهری و همین‌طور مصاحبه با ۲۰ کارشناس شاخص‌ها استخراج و غربال‌گری شد. این نظرات در نرم‌افزار MAXQDA ۲۰۲۰ وارد شد. در ابتدا کدگذاری آزاد در قالب مفاهیم پراکنده مورد توجه کارشناسان به انجام رسید. نتایج این تحلیل در سه مرحله شامل کدگذاری آزاد، کدگذاری محوری و در نهایت کدگذاری انتخابی به انجام رسیده است.

کلمات کلیدی: دیپلماسی اقتصادی، ژئوپلیتیک، سیاست خارجی، منافع ملی.

دیپلomasی شهری را می‌توان ابزاری کارآمد و سودمند از پارادیپلomasی در عصر جهانی شدن دانست که نقش شهرها را به عنوان بازیگرانی خلاق، هوشمند و دانش بینان در عرصه تعامل بین‌المللی و ایجاد صلح و توسعه اقتصادی و فرهنگی در جهان آشکار می‌سازد (Acuto, 2013:98). دیپلomasات‌های شهری، از دو راه می‌توانند از کسب سود اقتصادی برای شهرهای خود، مطمئن شوند: آن‌ها می‌توانند به جذب توریست، تأسیس دفاتر نمایندگی شرکت‌های خارجی، همکاری با سازمان‌های بین‌المللی و برگزاری رویدادهای بین‌المللی در شهرهای خود اقدام کنند یا خدمات و دانش خود را صادر کنند و وارد توافق با سایر شهرها شوند (vander Pluijm & Melissen, 2007). دیپلomasی شهری (Paramonov & Puzanova, 2018) دارای حوزه‌ها و زمینه‌های فعالیتی مختلف و متنوعی نظیر دیپلomasی اقتصادی-مبتنی بربرند (Bose et al, 2018)، حوزه انرژی (Isaksen & Stokke, 2014)، انتقال تجارت مدیریتی (Ye & Björner, 2018)، توسعه روابط اقتصادی (در قالب کالا، خدمات، گردشگری و ...) (Wang et al, 2018) و محیط-زیست (Kim et al, 2019) است. در جهان مدرن، ابعاد نوینی از دیپلomasی، نظیر دیپلomasی سلامت-پزشکی (Walker et al, 2014; Reid et al, 2019) و فرهنگی-میراث فرهنگی (McClelland, 2020)، ورزشی (Xue et al, 2019) (Vlavianos-Arvanitis, 1993)، آب (Farnum et al, 2018; Grech-Madin et al, 2018)، بایو-دیپلomasی^۱ (al, 2019) در حقیقت نیاز به توسعه روابط دیپلomasیک تخصصی به واسطه رواج اپیدمیک بیماری در سطح بین‌المللی (Bell et al, 2012)، جابجایی عظیم جمعیت مهاجر (آواره و پناهنده) (Chin & Cortes, 2015)، توسعه مبادلات اقتصادی بین‌کشورها-شهرها (Bose et al, 2018) و مواردی از این دست رواج یافته است؛ بنابراین، تخصصی‌سازی بالای رشته‌های مختلف، همزمان با توسعه عظیم تکنولوژی‌های ارتباطی و اطلاعاتی (که می‌توان آن را به عنوان بخشی از جهانی‌سازی تلقی نمود) در نتیجه گسترش ارتباطات بین‌المللی منجر به گسترش رشته‌ها و شاخه‌های مختلف دیپلomasی شده است. علاوه بر تخصصی‌سازی دیپلomasی برای رشته‌های مختلف، سطوح مختلف جغرافیایی نیز در فرآیند دیپلomasی متولد شده‌اند. دیپلomasی منطقه‌ای-شهری از جمله این موارد می‌باشد. در حقیقت، توسعه شهرها در قرن بیست و یکم، از نظر مکان‌های تراکم و تمرکز جمعیت (تا سال ۲۰۵۰ بیش از ۲.۵ میلیارد نفر در شهرها زندگی خواهند کرد)، اقتصادی-اجتماعی و مطرح شدن آن‌ها به عنوان مکان‌های نوآوری و منبع فرصت‌های جدید، الزام مطرح شدن سطوح بالاتری از اختیارات (در سطح ملی-منطقه‌ای و محلی) را مطرح نموده است. از طرف دیگر، همگام با توسعه ظرفیت‌ها و پتانسیل‌های اقتصادی، گسترش فقر، نابرابری و حاشیه نشینی فرزنده ناخوانده چنین توسعه و تراکمی از شهرنشینی خواهد بود؛ که در مجموع پیامدهای عمیقی در حوزه‌های سیاسی، اقتصادی و اجتماعی برای نسل‌های آینده در بر خواهد داشت.

بنابراین در جهان متحول شونده امروزی به واسطه پدیده‌های قدرتمندی نظیر جهانی‌سازی و توسعه اطلاعاتی-ارتباطی (مجازی-واقعی)، با توجه به ارزش و اهمیت شهرها در اقتصاد محلی و جهانی، توجه به توسعه ظرفیت‌های دیپلomasی شهری دارای ارزش و اهمیت ذاتی است. در حقیقت شهرها به مانند قلمروی محلی می‌توانند از ظرفیت‌هایی که به واسطه ارتباطات و دیپلomasی در فضای بین‌المللی کسب می‌نمایند بر مشکلات خود غلبه نموده و زمینه

^۱ bio-diplomacy

توسعه اجتماعی، اقتصادی و زیست محیطی خود را فراهم آورند. حال با توجه به نمونه مورد مطالعه (بستر قانونی - حقوقی، اجتماعی و اقتصادی ملی و بین المللی)، سوال اصلی پژوهش به قرار زیر مطرح می گردد: چگونه می توان به مدل توسعه دیپلماستی شهری (با توجه به ظرفیت های جهانی سازی) در شهر تهران دست یافت؟

پیشینه پژوهش

باقری، ابن الرضا و صحرایی (۱۳۹۵) در مقاله ای با عنوان "شناسایی استراتژی های جهانی شدن اقتصاد در حوزه دیپلماستی شهری؛ مطالعه موردی کلان شهر تهران" سعی شده علاوه بر تبیین و تحلیل نوع رابطه جهانی شدن اقتصادی و سیاست دیپلماستی شهری با استفاده از مدل کمی - تحلیلی (SWOT) و روش کیفی طوفان فکری، تصویر نظام مندی از نقاط قوت و ضعف، فرصت ها و تهدیدها و فرصت های تاثیرات جهانی شدن اقتصاد بر دیپلماستی شهری کلان شهر تهران، ارائه گردیده و ساختار دیپلماستی کلان شهر تهران، در مواجه با مظاهر جهانی شدن اقتصاد ارزیابی گردیده است. مقاله حاضر از حیث روش توصیفی - تحلیلی است که با استفاده از منابع کتابخانه ای و مدل تحلیلی SWOT و نیز وزن دهنی شاخص ها از طریق روش کیفی طوفان فکری با استفاده از ۳۰ نفر از کارشناسان حوزه اقتصاد و دیپلماستی، انجام شده و به تبیین رابطه میان جهانی شدن اقتصاد و دیپلماستی شهری و نقش و کارکرد کلان شهر تهران در این حوزه پرداخته اند. نتایج این تحقیق نشان می دهد؛ شیوه ای از جهانی شدن با عنوان الگوی جهانی - محلی شدن، برای کلان شهر تهران، پردازش بهتری دارد و در پی منطبق کردن مقتضیات جهانی شدن با شؤونات سیاست دیپلماستی شهری کلان شهر تهران با شرایط محلی است؛ به گونه ای که بتوان محلی شدن را با ورود به جهانی شدن، سازوگار و متعادل کرد.

زرقانی، رنجکش و اسکندران (۱۳۹۳). در مقاله ای با عنوان "دیپلماستی شهری، تحلیل نقش شهرها به عنوان بازیگران جدید عرصه روابط بین الملل" معتقدند تمرکز و همگرایی حوزه های مختلف در شهرها نشان دهنده حرکت سریع جهان به سمت شهری شدن و توسعه هرچه بیشتر کلان شهرها و تبدیل آن ها به شهرهای جهانی و در نهایت جهان - شهرها است. این مقاله از حیث ماهیت و روش توصیفی و تحلیلی است و تلاش نموده به شیوه اسنادی و در چارچوب دیپلماستی شهری، نقش و کارکرد شهرها را به عنوان بازیگران جدید روابط بین الملل مورد بررسی و تجزیه و تحلیل قرار دهد. یافته های پژوهش نیز نشان می دهد که شهرها با ایفای نقش فراملی خود در زمینه های امنیت، توسعه، اقتصاد، فرهنگ، شبکه سازی و حضور در سازمان های بین المللی به بازیگرانی فعال در عرصه روابط بین الملل تبدیل شده اند.

نجاتی حسینی، سید محمود (۱۳۹۰). در مقاله ای با عنوان "سیاست شهری و دیپلماستی شهری؛ از نظریه تا تجربه" با بیان این موضوع که سیاست دیپلماستی شهری بیشتر متوجه صورت بندی ایده ها و راهکارهایی است که به وسیله کلان شهرهای جهان می توانند با هدف نشان دادن توانایی ها و علاقه مندی هایشان برای حل برخی مسائل و چالش - های سیاست شهری، ارتباطات فرهنگی و تعهدات سیاسی را با دیگر بازیگران عرصه ای سایت بین المللی بر عهده بگیرند. نتیجه می گیرند ایده اصلی سیاست دیپلماستی شهری این است که توجه به پتانسیل شهر و نیز برخی

مقتضیات سازمانی این مدیریت‌ها به نظر می‌رسد امروزه امروزه دیپلماسی شهری بهتر از دیپلماسی دولت‌ملت قادر به ایفای نقش در فرآیند جهانی شدن سیاست و فرهنگ خواهد بود.

بصیرت و جلیلی (۱۳۹۰). در مقاله‌ای با عنوان "تحلیل فرصت‌ها و چالش‌های توسعه دیپلماسی شهری در کلانشهر تهران" معتقدند یکی از تاثیرات فرآیند جهانی شدن، اهمیت یافتن دیپلماسی شهری، به عنوان گونه‌ای از اشکال دیپلماسی است. تحقیق فوق با تکیه بر روش تحلیل داده‌های ثانویه و روش فراتحلیل انجام پذیرفته است. نتایج تحقیق نشان می‌دهد تهران با وجود فرصت‌هایی چون روابط خواهرخواندگی با تعدادی از شهرهای جهان، حضور در برخی از نهادهای بین‌المللی حوزه توسعه شهری و موقعیت ژئوپلیتیک و جایگاه ویژه در روابط منطقه‌ای به سبب موانع مختلفی چون چالش‌های سیاسی برخاسته از سطح ملی، فقدان چارچوب نهادی لازم در حوزه دیپلماسی شهری و نیز آمده نبودن زیرساخت‌ها و شرایط نرم‌افزاری لازم تا کنون نتوانسته است به جایگاهی درخور در عرصه دیپلماسی شهری دست یابد، این در حالی است که تحقق نقش آفرینی فعالی تهران در عصر دیپلماسی می‌تواند منابع پایداری را چون امکان‌پذیر شدن تبادل تجارب و دریافت کمک‌های فنی و مالی، کاهش تاثیرات نامطلوب و سیاست‌های نهادهای فرامالی، افزایش امکان چانه‌زنی و کسب امتیاز در سازمان‌های بین‌المللی به منظور برونو رفت از محدودیت‌های حاکم بر نظام برنامه‌ریزی و مدیریت شهری را به ارمغان آورد. نیجمن^۱ (۲۰۱۸). در مقاله‌ای با عنوان "اقتصادی جهانی، دیپلماسی شهری و نقش حقوق بین‌المللی" معتقد است روابط بین‌المللی قبل در ابتدا بصورت کاملاً شهری بوده است. به عنوان مثال شهرهایی آسیایی در مسیر جاده ابریشم مراکز تجارت و تبادل دیپلماتیک بودند که شبکه شهرهای جهانی را تشکیل می‌داند. تجارت و دیپلماسی از طریق این شبکه‌های شهری در آسیا و اروپا به شدت متصل بودند. نتایج این بررسی نشان می‌دهد ظهور دولت مدرن (و به همین ترتیب اصول سرزمین، حاکمیت و جدایی جدی بین قوانین ملی و بین‌المللی) منجر به نامرئی شدن شهرها در دیپلماسی بین‌المللی شد. جکسون (۲۰۱۷). در تحقیق با عنوان "پارادیپلماسی و جغرافیای سیاسی: ژئوپلیتیک دیپلماسی منطقه‌ای" با بیان این موضوع که جغرافیدانان سیاسی به طور فزاینده‌ای با شیوه‌های دیجیتالی جایگزین بازیگران فرهنگ‌ها و سیاست‌هایی که فراتر از حالت‌های متداول دولتی متمرکز هستند درگیر می‌شوند. معتقدند علی‌رغم این علاقه رو به رشد واژه پارادیپلماتی در ادبیات جغرافیایی به شدت برجسته نیست. در این مقاله توضیح داده شده که چگونه بینش نظر شناختی و روش شناختی از جغرافیای سیاسی می‌تواند به مطالعات پارادیپلماتیک در هم آمیخته شوند. نتایج تحقیق نیز نشان می‌دهد با ساختن بینش‌های روش شناختی از قرائت‌های ژئوپلیتیکی امکان تجزیه و تحلیل چند عاملی از پارادیپلماتیک میسر است.

مبانی پژوهش

جهانی‌سازی

گرچه بسیاری از محققان منشأ جهانی شدن را در دوران مدرن می‌دانند، اما سایرین تاریخ آن را مدت‌ها پیش از عصر استعمار، بعضی حتی تا هزاره سوم قبل از میلاد دنبال دانسته‌اند. جهانی‌سازی گسترده در دهه ۱۸۲۰ آغاز شد.

¹ Nijman

در اواخر قرن نوزدهم و اوایل قرن بیستم، اتصال اقتصادها و فرهنگ‌های جهان بسیار سریع رشد کرد. اصطلاح جهانی‌سازی به معنای فعلی آن را در دهه ۱۹۷۰ مطرح شده است (Avdjieva et al, 2020).

شهرهای جهانی

در اوایل سال ۱۹۱۵، پاتریک گدز^۱ اصطلاح "شهرهای جهانی" را ابداع کرد و آنها را به عنوان مکان‌هایی که میزان بالایی از تجارت بین‌المللی در آنها انجام می‌شود، تعریف کرد (گیدز، ۱۹۱۵). از دهه ۱۹۶۰، دانشمندان مختلف مفهوم شهر "جهان شهر" یا "شهر جهانی" را توسعه دادند. هال^۲ (۱۹۶۶) شهرهای جهانی را به عنوان مراکز مهم قدرت سیاسی، تحرک، استعداد حرفه‌ای، تبادل اطلاعات و فرهنگ تعریف کرد. فریدمن^۳ (۱۹۸۶) و ساسن^۴ (۱۹۹۶) شهرهای جهانی را به عنوان مراکز کنترل اقتصاد جهانی که بیشترین دفاتر چندملیتی در آن قرار دارند تعریف نموده‌اند. شهرهای جهانی نقاط اصلی شبکه‌های تجارت بین‌المللی هستند و به عنوان "دروازه‌ای برای مدیریت منابع جهانی و منطقه‌ای و منابع ارائه خدمات تخصصی برای عموم مردم، فراتر از مناطق و تقسیمات سیاسی-جغرافیایی خود" فعالیت می‌کنند (Huber et al, 2020).

شهرهای جهانی سه ویژگی دارند (که سایر مناطق فرعی به طور همزمان از آنها برخوردار نیستند). اول، آن‌ها (شهرهای جهانی) دارای محیطی جهان وطنی^۵ هستند، یعنی دارای محیطی چندفرهنگی متخلک از مصرف کنندگان (مصرف‌کنندگان فرهنگی)، متخصصان و دانشجویان و دانشگاهی متعدد و تخصصی هستند. دوم، شهرهای جهانی میزبان بسیاری از ارائه دهنده‌گان تخصصی خدمات با ارزش افزوده بالا مانند بازاریابی، مشاوره و حسابداری هستند که برای عملکردهای محلی و جهانی و شرکت‌های چند ملیتی مهم هستند. سوم، شهرهای جهانی با سطح بالایی از ارتباط با سایر مناطق مشخص می‌شوند، زیرا به طور معمول دارای زیرساختهای اطلاعاتی و ارتباطات فیزیکی خوبی هستند که انتقال بین‌المللی کالاهای، مسافر و اطلاعات را تسهیل و سرعت می‌بخشد. در طرف دیگر، ارتباط بین‌المللی بالای شهرهای جهانی باعث شده است که شرکت‌ها فاصل جغرافیایی شهرها (شهرهای جهانی) را در نظر نگرفته و تنها به تمرکز در بخش تجاری اداری این شهرهای اکتفا نمایند را تضعیف نمی‌کند. طبق گفته‌های دوئل و هوبارد (۲۰۰۲)، مجموعه‌ای از ویژگی‌های منحصر به فرد شهرهای جهانی ممکن است باعث شود که چنین شهرهایی با شهرهای جهانی در کشورهای دیگر اشتراکات بیشتری داشته باشند تا با شهرهای درون قلمرو جغرافیایی (منطقه و یا کشور) خود (Shi et al, 2017).

دیپلماسی

دیپلماسی دانش ارتباط میان سیاستمداران و سران کشورهای جهان و به معنی هدایت روابط بین افراد، گروه‌ها، ملت‌ها... و نحوه اجرای سیاست‌ها در خارج از کشور و نسبت به دولت‌های بیگانه است که در کاربرد رسمی عمدتاً به معنی هدایت روابط بین‌المللی از طریق دیدار و گفتگوهای دیپلمات‌های رسمی است. دیپلماسی در واقع مجری

¹ Patrick Geddes

² Hall

³ Friedmann

⁴ Sassen

⁵ cosmopolitan

۵۲۶ فصلنامه علمی - پژوهشی جغرافیا و برنامه‌ریزی منطقه‌ای، سال یازدهم، شماره سوم، تابستان ۱۴۰۰

سیاست خارجی در چارچوب دکترین سیاست خارجی هر کشور است. اهداف دکترین سیاست خارجی هر کشور ارائه اصول کلی برای هدایت سیاست خارجی و انجام دیپلماسی است. این اصول به رهبری سیاسی یک کشور اجازه می‌دهد تا با وضعیت‌های مختلف پیش‌آمده به طور مناسب برخورد نماید و رفتار کشور در برابر سایر کشورها را توضیح دهد (رضایی، ۱۳۹۳: ۵). باید توجه داشت که می‌توان دیپلماسی را از حیث ماهیت کنشگران دخیل در آن به سه دسته تقسیم کرد: دیپلماسی دولت با دولت یا دیپلماسی رسمی (که خود دو نوع آشکار و پنهان دارد)، دیپلماسی دولت با مردم یا دیپلماسی عمومی و دیپلماسی مردم با مردم یا دیپلماسی خط دو (هادیان و سعیدی، ۱۳۹۲: ۸).

دیپلماسی شهری

در عصر کنونی که به دلیل فشردگی زمان و مکان در اثر افزایش ارتباطات در دهکده جهانی شاهد افزایش تعامل میان ملت‌ها و دولت‌ها و سایر بازیگران روابط بین الملل هستیم، شهرها و کلان‌شهرها از نقش عمده‌ای در حل و فصل مسائل و مشکلات جهانی از قبیل فقر و گرسنگی، آلودگی هوا و محیط زیست، مهاجرت، بیماری‌های مسری، منازعات بین‌المللی، بحران‌های اقتصادی، تبعیض و بی‌عدالتی، تروریسم و جرایم و جنایات سازمان یافته برخوردارند. تغییرات نظام بین الملل و پر رنگ‌تر شدن نقش بازیگران غیر دولتی و اهمیت افکار عمومی بین‌المللی سبب شده است که دیپلماسی شهری به عنوان جنبه‌ای از پارادیپلماسی در کنار دیپلماسی سنتی ظهور و بروز یابد (Daroudi, Peimani, 2013: 716). در واقع، شهرها از نقش مهمی در سیاست و اقتصاد جهانی و بازسازی مدیریت جهانی برخوردار شده‌اند و می‌توانند به عنوان بازیگران کلیدی در چارچوب سیاست‌های تمرکز زدایی و اقدام‌های تعامل‌گرایانه شهر به شهر، زمینه‌های افزایش تعامل را در حوزه‌های فناوری اطلاعات، اقتصاد، اجتماع و فرهنگ در عصر جهانی شدن فرآهم آورند. علاوه بر واژه «دیپلماسی شهری» واژه‌های «دیپلماسی شهر به شهر»، «دیپلماسی شهرداری» و «دیپلماسی شهروندی» نیز به کار برده شده است تا نقش شهرها را در ایجاد بستر مناسب برای کسب وجهی بین‌المللی و افزایش سرمایه‌گذاری خارجی به منصه ظهور رساند (Acuto, 2013: 20).

جهت مفهوم‌سازی دیپلماسی شهری بایستی ابتدا به اینیوال پاسخ داد: با توجه به اینکه شهرها فضاهای دیپلماتیک چند لایه هستند، چگونه می‌توان اصطلاح دیپلماسی شهری تعریف نمود؟ در حقیقت، هر بخشی که مربوط به دیپلماسی باشد قبل از هر چیز باید بین محتوا - یعنی سیاست خارجی^۱ - و نحوه عرضه این محتوا - یعنی دیپلماسی^۲ تفاوت قائل شود. با توجه به همبستگی این دو مفهوم، مهم است که بدانیم روند دیپلماتیک با تغییری در اهداف سیاست خارجی تغییر می‌کند. با ذکر این نکته، تعاریف بسیاری از دیپلماسی قابل عرضه است و مطمئناً در یک دهه گذشته این تعاریف با توجه به تغییرات در سیستم سیاسی بین‌المللی، تغییر کرده‌اند. با این حال، به صورت کلی، دیپلماسی می‌تواند به عنوان نهادها و فرآیندهایی تعریف شود که توسط آنها دولت‌ها (و سایر ذی‌نفعان بین‌المللی) خود و منافع‌شان را برای سایرین نمایندگی می‌کنند (ملیسون و شارپ، ۲۰۰۶: ۱). با توجه به اینکه درگیر شدن در روابط و دنبال کردن منافع ملی عناصر مهم دیپلماسی هستند، بایستی هر تعریفی از دیپلماسی شهری نیز

¹ foreign policy

² diplomacy

شامل این عناصر شود؛ بنابراین، با استفاده از تعریف کلی دیپلماسی شهری، می‌توان دیپلماسی شهر را به عنوان نهادها و فرآیندهایی تعریف کرد که در قالب آنها، شهرها به عنوان یک بازیگر در یک مرحله سیاسی بین‌المللی با هدف نمایندگی و حفظ منافع خود با یکدیگر وارد روابط می‌شوند(Leffel, 2018).

با چنین تعریفی، دیپلماسی شهری می‌تواند نوعی تمرکزدایی در مدیریت روابط بین‌الملل باشد و شهرها را به عنوان بازیگران اصلی مطرح نماید. در بسیاری از موارد، نمایندگان شهرهای درگیر در دیپلماسی شهری در سطح بین‌الملل، شهردارها خواهند بود(چرا که نمایندگان شهرهای خود هستند). با این حال، شورای شهر، مشاوران، کارمندان دولت و مشاوران شهرداری که نماینده شهر هستند نیز می‌اوانتد درگیر دیپلماسی شهری شوند؛ اما بایستی توجه داشت که شهروندان عضو اتحادیه‌های شهری نمی‌توانند بازیگران دیپلماسی شهر باشند، مگر اینکه این جنبش‌ها پوشش دهنده اکثریت جامعه شهری خود باشند. در حالت کلی می‌توان گفت این شهروندان بازیگران شیوه دیگری از دیپلماسی هستند، یعنی دیپلماسی شهروندی^۱(Cull, 2019).

روش شناسی پژوهش

تحقیق حاضر بر اساس ماهیت و قلمرو موضوعی در حوزه تحقیقات بنیادی نظری جایی می‌گیرد. از نظر روش انجام تحقیق نیز در حوزه تحقیقات توصیفی-تبیینی قرار می‌گیرد. برای گردآوری اطلاعات مورد نیاز تحقیق از ابزارهای مختلفی نظری مصاحبه، پرسشنامه و فیش برداری استفاده گردیده است. با توجه به موضوع تحقیق جامعه‌ی آماری تحقیق شامل دو گروه ۱- مسئولین حوزه مدیریت شهری شهرداری کلانشهر تهران، ۲- جامعه دانشگاهی و نخبگان شهری. حجم نمونه ۳۰ نفر از نخبگان دانشگاهی و مسئولین حوزه مدیریت شهری شهرداری کلانشهر تهران بود و برای بررسی نظرات مدیران شهری در دو حوزه عمومی و تخصصی از ابزار مصاحبه (۵ نفر) در حوزه تخصصی و از ابزار پرسشنامه در حوزه عمومی استفاده شد، لازم به ذکر است در حوزه تخصصی ۵۰ نفر به عنوان حجم نمونه در نظر گرفته شده که ۴۰ نفر را مدیران شهری و ۱۰ نفر نیز اعضای شورای شهر فعلی و یا قبلی تشکیل داده اند. پس از بررسیهای طولانی تنها ۲۰ کارشناس حاضر به انجام مصاحبه شدند. این نظرات در نرم‌افزار MAXQDA ۲۰۲۰ وارد شد. در ابتدا کدگذاری آزاد در قالب مفاهیم پراکنده مورد توجه کارشناسان به انجام رسید. نتایج این تحلیل در سه مرحله شامل کدگذاری آزاد، کدگذاری محوری و در نهایت کدگذاری انتخابی به انجام رسیده است.

محدوده مورد مطالعه

محدوده مورد مطالعه پژوهش شهر تهران می‌باشد که پرجمعیت‌ترین شهر و پایتخت ایران، مرکز استان تهران و شهرستان تهران است. این شهر با ۶۹۳،۷۰۶ تن جمعیت، بیست و چهارمین شهر پرجمعیت جهان و پرجمعیت‌ترین شهر باخترا آسیا به شمار می‌رود. کلان‌شهر تهران نیز دومین کلان‌شهر پرجمعیت خاورمیانه است. تهران کانون اقتصادی ایران است و نخستین منطقه صنعتی این کشور محسوب می‌شود، اما فعالیت‌های اقتصادی بین‌المللی نقش چندانی در شمار شاغل‌های آن ندارد. بر اساس آمار سال ۱۳۹۵، سهم تهران در کل تولید ناخالص داخلی ایران ۲۱ درصد است و با اختصاص نیمی از بخش صنعت کشور به خود، نقش مهمی در اقتصاد ایران دارد.

^۱ citizen diplomacy

این شهر یکی از مهم‌ترین مراکز گردشگری ایران به حساب می‌آید و دارای مجموعه‌ای از جاذبه‌های گردشگری است که شامل کاخ‌ها و موزه‌هاییش می‌شود. از نظر اداری، تهران به ۲۲ منطقه و ۱۲۲ ناحیه شهری تقسیم شده است و شهرهای تجریش و ری را دربر گرفته است. اداره شهر توسط شهرداری تهران انجام می‌شود. شهردار تهران توسط شورای شهر تهران انتخاب می‌شود و این شورا بر عملکرد شهرداری نظارت کرده و برای اداره شهر، قانون‌گذاری می‌کند. در سال ۱۳۴۷، نخستین طرح جامع تهران، با افق ۲۵ ساله و با مسئولیت عبدالعزیز فرمانفرماeiان و ویکتور گروئن تهیه شد که تاکنون از مهم‌ترین مبانهای قانونی توسعه شهر تهران بوده است. به عنوان یک مرکز سیاسی و اداری، مهم‌ترین نهادهای دولتی و قضایی ایران، همانند وزارت‌خانه‌ها و مجلس شورای اسلامی که تهران ۳۰ نماینده در آن دارد، در این شهر واقع شده است.

پافته‌های پژوهش

کدگذاری آزاد

در این مرحله مفاهیم قابل تفکیک در نظرات ۲۰ کارشناسی پژوهش در قالب کدها طبقه بندی شدند. نتیجه این مرحله در قالب ۷۸ کد، به قرار شکل زیر ارائه شده است. در ادامه و در بخش کدگذاری محوری، اقدام به طبقه بندی کدهای شناسایی شده در دسته های مختلف بر اساس وجود شباهت آنان شده است.

Code System	Que...	Que...	Que...	Que...	SUM
مدیریت حریان مهاجران-تبار شهران	مدیریت بسیمادن-تبار شهر نهران	سطوح شنیکه شهرها	الامات دیلماسی-با تاکید بر فرهنگ	دینیماشی شهری-توسعه پایین به بالا	1
برندصلاح طلبی در حاوارهای آشوب زده	ئنه های از یقین شهروها در تقویت صلح	برندیابی، عامل رشد دیلماسی شهری	نمونه برندیابی شهرها	برای اهمیت مدیریت شهری در دیلماسی	0
فلتریگ مانع رشد برندیابی شهر نهران	ی شهری-راهکار توسعه دیلماسی شهری	چوره های اولویت دیلماسی شهری نهران	تحريم مانع دیلماسی	فیلتریگ مانع رشد برندیابی شهر نهران	1
لکپردازی از شهرهای با بیشترین مشاهده	جوره های اولویت دیلماسی شهری نهران	تقویت دیلماسی عامل تقویت دیلماسی	نمکردایی عامل تقویت کنده دیلماسی	سازی تکنولوژی-بررساخت هدف دیلماسی	2
بع بالای رسانی-فرهنگی تهران در دیلماسی	تجربه موقع سهروها در آنچه صلح	نمکردایی عامل تقویت دیلماسی	تفصیل از ایندیکاتور	تفصیل از ارادی سیاسی، مانع دیلماسی	1
تفاذه از تصریح مدیریتی کشورهای همسایه	تهران از طرفی مراکز علمی-دانشگاه های	ب فارسی به عنوان زمینه رشد دیلماسی	مشهود مدیریت واحد	مشهود مدیریت واحد	1
مشهودی های همسایه اولت دیلماسی شهران	مشهودی های همسایه اولت دیلماسی شهران	مشهودی های همسایه اولت دیلماسی شهران	مشهودی های همسایه اولت دیلماسی شهران	مشهودی های همسایه اولت دیلماسی شهران	1
ولت مرکزی، برطرف کننده موابع دیلماسی	جذب انساخو و پیاده های علمی-دوره ای	جذب گردشگر و شرکت های خارجی	جذب گردشگر و شرکت های خارجی	جذب گردشگر و شرکت های خارجی	2
جهت معاشر-موضع مدیریت شهر نهران	نموده جهانی-داخلی	در معاشر-موضع مدیریت شهر نهران	نموده جهانی-داخلی	نموده جهانی-داخلی	1
مدیریت بلایا موضوع دیلماسی شهر نهران	نمایشی شهری ارایی اپشن بیان و تلمذی	نمایشی شهری ارایی اپشن بیان و تلمذی	نمایشی شهری ارایی اپشن بیان و تلمذی	نمایشی شهری ارایی اپشن بیان و تلمذی	1
نمونه جهانی-داخلی	ساخت نرم و سخت مانع دیلماسی شهری	نمایشی شهری ارایی اپشن بیان و تلمذی	نمایشی شهری ارایی اپشن بیان و تلمذی	نمایشی شهری ارایی اپشن بیان و تلمذی	1
ماشی شهری ارایی اپشن بیان و تلمذی	اسی متعرک مانع رشد دیلماسی شهری	کارکرد دیلماسی و شبکه شهری	کشاورهای اریوایی، اولویت جذب تکنولوژی	رهای اسلامی-اولویت همکاری و همگاری	1
برآوردهای اسلامی	جذب بیرونی ماهر عامل انساخ	جذب سرمایه گذار خارجی عامل انساخ	جذب سرمایه گذار خارجی عامل انساخ	جذب سرمایه گذار خارجی عامل انساخ	2
برآوردهای اسلامی	جذب سرمایه خارجی و توریسم عامل ایجاد امنیت	SUM	8	14	14
SUM			10	9	63

شکل ۱. کدهای شناسایی شده، کدگذاری آزاد

منع: بافته‌های بی‌و‌هش، ۱۴۰۰

کدگذاری محوری

در این قسمت، با توجه به ابعاد شباهت و اختلاف کدهای شناسایی شده، کدهای دارای مشابهت در یک گروه قرار گرفت و در نهایت برای هر گروه کد شناسایی شده نامی مشخص انتخاب گردید. بدین طریق، شش کد اصلی و در نهایت ۸۵ مقوله شناسایی گردید. شرح این عوامل و موارد به قرار شکل زیر ارائه گردیده است. در ادامه ماتریس مربوط به فراوانی کدهای شناسایی شده در ارتباط با هر کدام از مصاحبه های انجام گرفته ارائه شده است. در ادامه فراوانی واژگان به کار رفته توسط مصاحبه شوندگان، به عنوان یکی از خروجی های نرم افزار MaxQDA ۲۰۲۰ ارائه شده است. ارائه رویکردی تفسیری از نتایج مصاحبه های صورت گرفته از مزیتهای استفاده از این خروجی است.

صدرنشینی سه واژه تهران، توسعه و دیپلماسی(به همراه شهر) نشان میدهد که از نظر کارشناسان مورد پرسش قرار گرفته، در مجموع معتقد هستند که دیپلماسی شهری میتواند باعث توسعه شهر تهران گردد. در ادامه واژگانی نظری فرهنگ و محلی، در حقیقت بهره‌گیری از ظرفیتهای محلی-فرهنگی در مقصدهای مورد نظر دیپلماسی شهری را عوامل بسیار مهم و با اهمیتی ارزیابی میشود. در ادامه، مدیریت، اقتصاد و جهانی، ترکیبایی هستند که همنشینی آنان با یکدیگر میتوانند به معنای بهره‌گیری(مدیریت) فرصت‌های اقتصادی جهانی جهت توسعه شهری را نشان دهد. سایر واژگان شناسایی شده نیز بسته به رتبه و میزان تکرار خود مقادیر متفاوتی از اهمیت را در ارتباط با دیپلماسی شهری و جهانی‌سازی کسب نموده اند. ابر واژگان حاصل از مصاحبه های صورت گرفته به شکل زیر ارائه شده است.

بزرگی هر واژه نشان دهنده تعداد تکرار واژگان یاد شده است.

منبع: یافته‌های پژوهش، ۱۴۰۰

در نهایت شرح کدهای یاد شده به شکل ابرکدها به قرار شکل زیر ارائه شده است:

شکل ۳: ابر کدهای شناسایی شده مرتبط با دیپلماسی شهری و جهانی سازی

۱۴۰۰ منبع: یافته‌های پژوهش،

کلانشهر تهران، به عنوان پایتخت ملی کشور، همواره نقش مهمی در سیستم برنامه ریزی، دریافت بودجه و سرمایه گذاریهای دولتی-خصوصی داشته است. به عنوان نمونه، قابلیت حضور شهردار تهران در جلسات هیئت دولت (البته بدون حق رای)، امکان مناسبی جهت ایجاد زمینه توسعه دیپلماسی شهری برای این کلانشهر فراهم میکند. از طرف دیگر، این شهر را میتوان عصاره اقوام، مذاهب و هویتها متنوع کشور ایران به شمار آورد. فرهنگ و زبان مشترک این اقوام با کشورهای همسایه زمینه تعامل و در نهایت دیپلماسی شهری را برای کلانشهر تهران به همراه دارد. به عنوان نمونه، تشکیل شوراهای محلی (محله‌یاریها و شورای شهر) به نحوی که در بر دارنده تنوع قومی-زبانی باشد، میتواند زمینه و پتانسیلی قدرتمند برای ایجاد تعامل شهری تهران با شهرهای کشورهای همسایه به بار آورد. به عنوان نمونه ارامنه تهران، می‌توان اند به عنوان کاتالیزور ارتباط با شهرهای ارمنستان در نظر گرفته شوند. شهروندان آذری تهران می‌توان اند با هم‌بازان خود در شهرهای کشور آذربایجان زمینه تعامل و دیپلماسی را فراهم آورند. شهروندان کرد تهرانی باعث تعامل قدرمند با اقلیم کردستان عراق، شهروندان عرب با کشورهای حاشیه خلیج فارس و ... باب همکاری و تعامل را با زمینه مشترک زبانی-فرهنگی می‌گشایند.

از طرف دیگر، زبان فارسی با قلمرو گسترده فرهنگی خود، میتواند به عنوان عامل ایجاد دیپلomasی قلمداد گردد. گویشواران این زبان در کشورهای افغانستان، تاجیکستان (و به صورت پراکنده در سایر کشورها) می‌توانند بستر تعامل مناسبی به شمار آیند. بهره‌گیری از مراکز دانشگاهی تهران، به طور خاص دانشگاه تهران به عنوان کانون تعامل و دیپلomasی دانش بنیان شهر، میتوانند نقش سازنده‌ای در این فرآیند ایفا نماید. همایشهای علمی، تبادل دانشجو، همکاریهای دوچاره بستر تعاملی را ایجاد میکنند که نهاد شهرداری و مدیریت شهری در کانون مبدأ و مقصد چنین تعاملی قرار دارند. کمک به صلح منطقه‌ای، این بستر میتواند با کمک‌های بشر دوستانه شهر تهران در موقع آسیب ناشی از جنگ (با توجه به استعداد بالای خاورمیانه در درگیر شدن در جنگهای داخلی و خارجی) و بلایای طبیعی به کار آید، اقدام مستقل شهر تهران (متشكل از نهاد مدیریت شهری و نهادی مدنی و تشکلهای مردم نهاد این شهر) میتواند اعتبار قابل توجهی برای تهران و در نهایت دیپلomasی شهر تهران به ارمغان بیاورد. چنین تعاملی ابتدا در سطح رسانه‌های تحت حمایت مدیریت شهری کلانشهر تهران و سپس در قالب برگزاری جشنواره‌های فرهنگی و در

نهایت امضای پیمان نامه در حوزه های اقتصادی-اجتماعی باعث گسترش تعامل طرفین گردند. ملاحظه میگردد که با توجه به پتانسل شهر تهران در حوزه های مختلف، طیف گسترهای از شهرها، کاندیدای تعامل و دیپلماسی با شهر تهران هستند، با این حال به نظر میرسد که شهرهای همسایه با بیشترین مشترکات گام نخست این تعامل باشند.

جدول ۱: پتانسیل تهران در رشد دیپلماسی شهری

کد اولیه	تکرار	کد ثانویه	تکرار	کد اولیه
پتانسیل تهران	۱	الکوپرداری از شهرهای با بیشترین مشابهت		
	۱	حوزه های اولویت دیپلماسی شهری تهران		
	۷	رایزنی مدیریت شهری با دولت مرکزی، برطرف کننده موانع دیپلماسی		
	۱	پتانسیل-تنوع بالای زبانی-فرهنگی تهران در دیپلماسی		
	۲	استفاده شهرداری تهران از ظرفیت مراکز علمی-دانشگاه تهران		
	۱	استفاده از ظرفیت زبان و ادب فارسی به عنوان زمینه رشد دیپلماسی		
	۳	تجربه موفق شهرها در ایجاد صلح		
	۱	تجربه توسعه از پایین		

منبع: یافته های پژوهش، ۱۴۰۰

جدول ۲: حوزه های مورد تاکید دیپلماسی شهری

کد اولیه	تکرار	کد ثانویه	تکرار	کد اولیه	تکرار	کد اولیه
حوزه های مورد تاکید	۱	عضویت در اتحادیه های شهری-راهکار توسعه دیپلماسی شهری	۱	عضویت در اتحادیه های شهری-راهکار توسعه دیپلماسی شهری		
	۳					
	۱					
	۱	برندیابی، عامل رشد دیپلماسی شهری				
	۳	نمونه برندیابی شهرها	۱	جذب دانشجو و رویدادهای علمی-ورزشی		
	۱					
	۳	جذب نیروی ماهر عامل اشتغال زایی				
	۱					
	۲	جذب سرمایه خارجی و توریسم عامل ایجاد امنیت				
	۳	جذب سرمایه گذار خارجی عامل اشتغال				
	۱					
	۳	جذب گردشگر و شرکت های خارجی				
	۵	تحریک توسعه و اشتغال با ظرفیت بخش خصوصی				
	۱	نمونه جهانی-داخلی	۵	مدیریت بلا موضع دیپلماسی شهر تهران		
	۱					
		بومی سازی تکنولوژی-زیرساخت هدف دیپلماسی				

منبع: یافته های پژوهش، ۱۴۰۰

بعد از یافته های فوق مدل مفهومی پژوهش ارائه شده است:

۵۳۲ فصلنامه علمی - پژوهشی جغرافیا و برنامه‌ریزی منطقه‌ای، سال یازدهم، شماره سوم، تابستان ۱۴۰۰

شکل ۴. مدل پژوهش

منبع: یافته‌های پژوهش، ۱۴۰۰

نتیجه گیری و دستاورد علمی پژوهشی

با توجه به مطالبی که تا کنون ارائه و بررسی شده است و با توجه به نوع تحلیل مبتنی بر دیپلماسی شهری با رویکرد جهانی سازی، پیشنهادات ارائه شده نیز دارای چنین رویکرد و نگرشی هستند، بنابراین کلان و تا حدی دور از ذهن بودن این پیشنهادها، بایستی بر ساختاری بودن آنها حمل شود تا انتزاعی بودن آنها است و به شرح زیر است:

- تلاش برای عضویت در شبکه‌های شهری موجود بین‌المللی مانند UCLG و همکاری با مجمع عمومی سازمان ملل و آژانس‌های سازمان ملل مانند HABITAT سازمان ملل متعدد؛
- بینانگذاری شبکه شهرهای آسیای جنوب غربی توسط کلانشهر تهران که برای این شهر اعتبار و بند مناسبی به ارمغان می‌آورد و زمینه همکاری شهرهای این منطقه را فراهم می‌آورد، نیز میتواند باعث کاهش تنش میان کشورهای این منطقه شود؛
- ایجاد تفاهم‌نامه جهت تبادل دانشجو و همکاریهای علمی و همایش‌های بین‌المللی با محوریت شهرهای کشورهای هم‌جوار؛
- برگزاری رویدادهای فرهنگی - ورزشی و دعوت از کشورهای هم‌جوار (با محوریت شهرها و نهاد مدیریت شهری شهرها)؛
- تقویت نهادهای بشردوستانه با محوریت شهرهای کشورهای هم‌جوار جهت حفظ و ارتقای امنیت و تاب آوری شهرها در برابر بلایا؛
- تقویت روابط مبادله توریست بین شهرهای کشورهای هم‌جوار جهت تقویت پیوندهای شهری؛
- جذب سرمایه گذار خارجی از شهرهای کشورهای هم‌جوار؛

-ایجاد اتحادیه و شبکه شهرهای داخل ایران جهت تبادل دانش، امکانات و تجارت شهرداریهای داخلی با یکدیگر به عنوان زمینه آمادگی شهرداریهای داخلی با همتاهاخی خارجی خود؛
-ایجاد و گسترش زیرساختهای ارتباطی اطلاعاتی جهت معرفی جاذبه‌های طبیعی-تاریخی، خدماتی به مخاطب بین‌المللی جهت تبدیل شدن شهر تهران به عنوان یک برنده و مقصد گردشگری و سرمایه‌گذاری و به عنوان عامل جاذبه تمایل و علاقه مندی شهرهای منطقه‌ای و ... به تعامل و برقراری دیپلماسی با شهر تهران(و سایر شهرهای ایران)؛

-گالری‌های عمومی هنری، نهادهای هنری، موزه‌های ملی، سایت‌های میراث جهانی(ثبت یونسکو) و کتابخانه‌های عمومی توسط شهرداری تهران به عنوان بخشی از برنديابی فرهنگی-هنری شهر تهران، با کمک گیری از تجربه شهرهای موفق در این حوزه‌ها؛

-راه اندازی وبسایت و شبکه‌های اجتماعی چندزبانه با محور معرفی جاذبیتها، پتانسیلها و ظرفیتهای توسعه شهر تهران و نیز فرصت‌های سرمایه‌گذاری در این شهر به عنوان یکی از ابزار اصلی تبلیغات و بازاریابی در عصر جهانی‌سازی.

منابع

۱. بصیرت، میثم، جلیلی، مصطفی (۱۳۹۳). تحلیل فرصت‌ها و چالش‌های توسعه دیپلماسی شهری در کلانشهر تهران، نشریه هنرهای زیبا؛ معماری و شهرسازی، دوره ۱۹، شماره ۳.
۲. توحیدفام، محمد، دلیلی شهاب (۱۳۹۴). جهانی شدن شهرها و جهان محلی شدن دیپلماسی؛ مطالعه موردی: دیپلماسی شهری، فصلنامه سیاست، دوره ۴۶، شماره ۳، ۳۰۳-۳۲۱.
۳. دستواره، فرشته، ستوده، آرمان (۱۳۹۶). چالش حاکمیت و دیپلماسی شهری و جهانی شدن شهرها، چهارمین کنفرانس بین‌المللی علوم جغرافیایی شیراز.
۴. رنای شورت، جان (۱۳۸۴). جهانی شدن و شهر، ترجمه احمد پور احمد، تهران: جهاد دانشگاهی.
۵. رنای شور، جان، هیون کیم، یونگ (۱۳۸۴). جهانی شدن و شهر، ترجمه پانتهآ لطفی کاظمی، انتشارات پردازش و برنامه ریزی شهری (وابسته شهرداری تهران).
۶. نجاتی حسینی، سید محمود (۱۳۹۰). سیاست شهری و دیپلماسی شهری؛ از نظریه تا تجربه، فصلنامه جامعه‌شناسی تاریخی، دوره ۳، شماره ۲، ۱۱۷-۱۴۲.
7. Avdjiev, S., Gambacorta, L., Goldberg, L. S., & Schiaffi, S. (2020). The shifting drivers of global liquidity. *Journal of International Economics*, 103324.
8. Acuto, Michele (2013). *Global Cities, Governance and Diplomacy: the Urban Link*. Routledge.
9. Acuto, Michele, Morissette, Mika, Chan, Dan and Benjamin Leffel (2016), 'City Diplomacy' and Twinning: Lessons from the UK, China and, ity Leadership Initiative, Department of Science, Technology, Engineering and Public Policy, University College London
10. Chin, A. and K. E. Cortes (2015). Chapter 12 - The Refugee/Asylum Seeker. *Handbook of the Economics of International Migration*. B. R. Chiswick and P. W. Miller, North-Holland. 1: 585-658.
11. Daroudi, Mohammad Reza and and Nastaran Piemani(2013). "Assessing Urban Diplomacy Approach on Foreign Investors in Tehran Using Network Analysis Process - SWOT Analysis" Middle-East Journal of Scientific Research 15 (5): 715-722, 2013

12. Farnum, R. L. (2018). "Drops of diplomacy: Questioning the scale of hydro-diplomacy through fog-harvesting." *Journal of Hydrology* 562: 446-454.
13. Grech-Madin, C., et al. (2018). "Negotiating water across levels: A peace and conflict Toolbox" for water diplomacy"" *Journal of Hydrology* 559: 100-109.
14. Jia, R. and W. Li (2019). "Public diplomacy networks: China's public diplomacy communication practices in twitter during Two Sessions." *Public Relations Review*: 101818.
15. Nijman, Janne (2018). *The Global Economy, City Diplomacy, and the Role of International Law*, Published: Asser Institute.
16. Paramonov, O. and O. Puzanova (2018). "Tokyo's diplomacy in Eurasia: Successes and failures (1997–2017)." *Journal of Eurasian Studies* 9(2): 134-142.
17. -Pluijm, R. Van der. (2007). *City Diplomacy: the Expanding Role of Cities in International Politics*. The Hague, Netherlands Institute of International Relations Clingendael.
18. Regev, M. (2019). "Postlude: World culture after cultural globalization." *Poetics* 75: 101383.
19. Reid, M., et al. (2019). "Leveraging health diplomacy to end the tuberculosis epidemic." *The Lancet Global Health* 7(5): e561-e562.
20. -Stren, Rechard and FriendlyT abigal (2019). *Toronto and São Paulo: Cities and International Diplomac*, <https://doi.org/10.1177/1078087417722862> *Urban Affairs Review* 2019, Vol. 55(2) 375 –404
21. Wang, D.-g., et al. (2018). "Evolution and optimization of China's urban tourism spatial structure: A high speed rail perspective." *Tourism Management* 64: 218-232.
22. -mue, . , , a ii nnf etl al. (2019). "Architecture of SStadium diplomacy" - China-aid sport buildings in Africa." *Habitat International* 90: 101985.
23. Ye, L. and E. Björner (2018). "Linking city branding to multi-level urban governance in Chinese mega-cities: A case study of Guangzhou." *Cities* 80: 29-37.
24. Zhu, K. and X. Jiang (2019). "Slowing down of globalization and global CO₂ emissions – A causal or casual association?" *Energy Economics* 84: 104483.

